

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/edukacja/rocznice-wydarzen-histo/95907,100-rocznica-zaslubin-Polski-z-morzem-Obchody-Instytutu-Pamieci-Narodowej-Puck-1.html>
27.04.2024, 05:48

100. rocznica zaślubin Polski z morzem. Obchody Instytutu Pamięci Narodowej - Puck, 10 lutego 2020

Upamiętnienia, wystawy, zajęcia edukacyjne. W uroczystościach uczestniczył prezes IPN dr Jarosław Szarek.

W Pucku 10 lutego z udziałem prezesa Instytutu Pamięci Narodowej dr. Jarosława Szarka miały miejsce obchody 100. rocznicy zaślubin Polski z morzem.

Uroczystości rozpoczęły się od odsłonięcia tablicy pamiątkowej Antoniego Miotka, działacza niepodległościowego, kulturalnego i społecznego. Prezentacji dokonali prezydent RP Andrzej Duda oraz prezes IPN.

Antoni Miotk był współorganizatorem uroczystości zaślubin Polski z Bałtykiem w 1920 roku, członkiem puckich władz miejskich okresu dwudziestolecia międzywojennego, bliskim współpracownikiem Antoniego Abrahama.

Tablica sfinansowana przez Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN Gdańsk wyszła spod dłuta artysty rzeźbiarza Macieja Jagodzińskiego-Jagenmeera.

Następnie w porcie rybackim odbył się akt odnowienia zaślubin Polski z morzem z udziałem prezydenta RP. Uroczystego odsłonięcia słupka zaślubinowego (odnowionego przez OBUWiM) dokonał prezes IPN. Dr Jarosław Szarek złożył również kwiaty pod pomnikiem gen. Józefa Hallera, jednego z Ojców Niepodległości.

Oficjalnie uroczystości zakończyła prezentacja tablicy edukacyjnej IPN w miejscu autentycznych zaślubin Polski z morzem (dawna baza Morskiego Dywizjonu Lotniczego). Tablica (do pobrania) w j. polskim i angielskim zawiera, poza krótką treścią merytoryczną, oryginalne zdjęcia z uroczystości oraz malarskie przedstawienia zaślubin pędzla Wojciecha Kossaka i Juliusza Fałata (do pobrania). Obchody zwieńczyła rekonstrukcja historyczna.

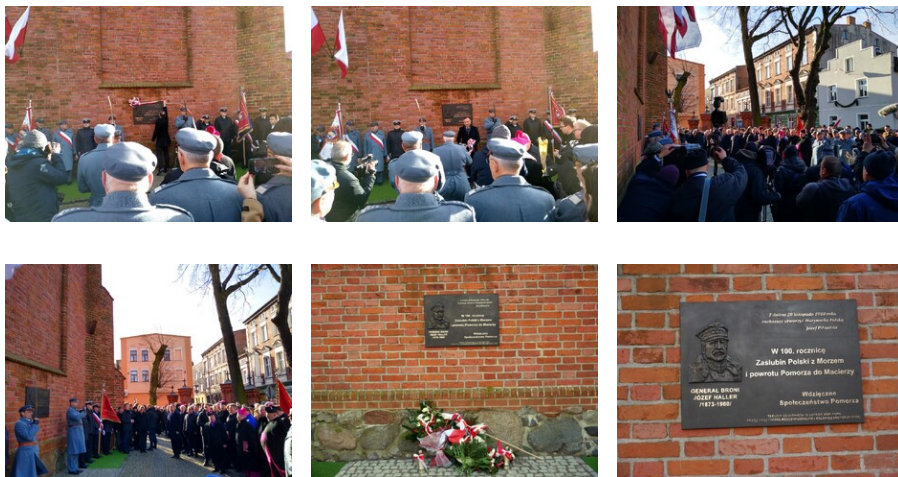

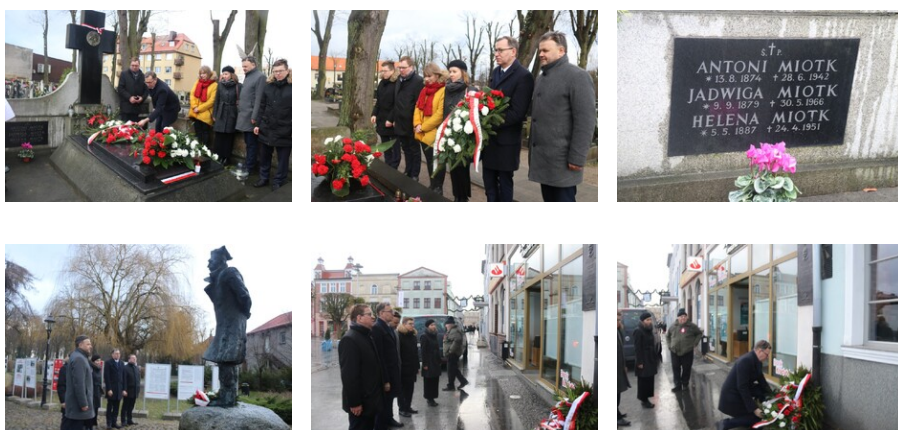
Z okazji 100. rocznicy zaślubin Polski z morzem odbyła się uroczysta Msza święta w parafii św. Ap. Piotra i Pawła w Pucku. Sprawował ją Metropolita Gdański Sławoj Leszek Głódź. Gościem honorowym był Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda. We Mszy uczestniczyła delegacja pracowników Instytutu Pamięi Narodowej, na czele z prezesem IPN dr. Jarosławem Szarkiem, dyrektorem Biura Edukacji Narodowej Adamem Hlebowiczem i dyrektorem Oddziału IPN w Gdańku prof. Mirosławem Golonem. Był to ważny duchowy element uroczystości rocznicowych uroczystości, odbywających się w świątyni, która była świadkiem historycznych wydarzeń.

Przed Mszą świętą odbyła się uroczystość odsłonięcia przez Prezydenta Andrzeja Dudę tablicy pamiątkowej zawieszanej na murach puckiej fary. „W 100. rocznicę Zaślubin Polski z Morzem i powrotu Pomorza do Macierzy” – brzmi napis na upamiętnieniu. Także i w tej części uroczystości wzięła udział delegacja IPN na czele z prezesem dr Jarosławem Szarkiem.

Pamiętaliśmy także o miejscach pamięci bohaterów Niepodległej, którzy przyczynili się do powrotu Polski nad morze. Delegacja Instytutu Pamięi Narodowej z prezesem dr. Jarosławem Szarkiem złożyła kwiaty na grobie Antoniego Miotka i Teofila Banieckiego (na cmentarzu w Pucku), pod pomnikiem Antoniego Abrahama (w Parku Kaszubskim) i przy tablicy Antoniego Miotka na (Starym Rynku).

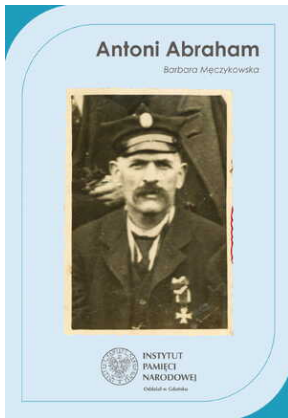

W trakcie obchodów współorganizowanych przez IPN rozdawane były materiały edukacyjne i promocyjne związane z 100. rocznicą zaślubin Polski z morzem. Stoisko wydawniczo-edukacyjne przygotowaliśmy w ratuszu (9 lutego) i w punkcie Informacji Turystycznej (10 lutego) na Starym Rynku. Nasze wydawnictwa cieszyły się dużą popularnością wśród odwiedzających.

- Interaktywna publikacja IPN Gdańsk i Radia Gdańsk pt. „Pomorscy ojcowie niepodległości” (do pobrania)
- Odznaka pamiątkowa Frontu Pomorskiego
- Odblaskowe biało-czerwone opaski z logo obchodów 100-lecia zaślubin Polski z morzem
- Broszura „Antoni Abraham”

Z kolei w punkcie Informacji Turystycznej w Pucku promowane były publikacje IPN m.in.:

- [Album i katalog wystawy „Należy stworzyć niepodległe państwo polskie \(...\) z wolnym dostępem do morza. Powrót Pomorza i Kujaw do Polski 1918-1920” \(do pobrania\)](#)

-

[Interaktywna publikacja IPN Gdańsk i Radia Gdańsk „Pomorscy Ojcowie Niepodległości”](#)

W czasie obchodów prezes IPN dr Jarosław Szarek przekazał publikacje Instytutu dyrektor Biblioteki Publicznej im. Zaślubin Polski z Morzem w Pucku Alicji Mierneckiej-Rohde.

Wydarzenia towarzyszące:

Wystawy plenerowe (dostępne w terminie 7-28 lutego w Pucku) oraz warsztaty edukacyjne przy wystawach 11-14 lutego:

[„...Będzie wielka albo nie będzie jej wcale. Walka o granice Polski w latach 1918-1921” \(BEN\)](#)

[„Należy stworzyć niepodległe państwo polskie \(...\) z wolnym dostępem do morza. Powrót Pomorza i Kujaw do Polski 1918-1920” \(OBEN Gdańsk\)](#)

[„Powstanie Wielkopolskie 1918-1919” \(OBEN Gdańsk na podstawie wystawy OBEN Poznań\)](#)

[„Ojcowie Niepodległości” \(OBEN Gdańsk\)](#)

[„Z dała od bursztynowego brzegu... w 100. rocznicę utworzenia Flotyli Pińskiej 1919-2019” \(OBEN Wrocław\)](#)

Punkt kulminacyjny procesu przywracania Pomorza do wolnej Ojczyzny stanowiły zaślubiny Polski z Bałtykiem. Nocą 10 lutego specjalny pociąg z gen. Józefem Hallerem wyruszył z Torunia, by około 9.30 rano przyjechać do Gdańska. Tam dowódca Frontu Pomorskiego spotkał się z polskimi gdańszczanami oraz zagranicznymi delegatami. Następnie starosta dr Józef Wybicki wręczył mu dwa platynowe pierścienie wykonane na koszt gdańskiej Polonii. Wyryto na nich napis „Gdańsk – Puck 10 lutego 1920”.

Później delegacja wyruszyła w drogę do Pucka. Na kolejnych stacjach pociąg był entuzjastycznie witany przez tłumy miejscowej ludności. Do wagonów, razem z wiązkami kwiatów, rzucono zawiniątka z biżuterią i monetami na rzecz skarbu państwa. Ze wszystkich stron Kaszub przybywały do Pucka tłumy ludzi ubranych w tradycyjne stroje. Dwie córki miejscowego działacza niepodległościowego, kupca Antoniego Miotka, wręczyły gen. Hallerowi chleb i sól. Dowódca Frontu Pomorskiego na miejsce uroczystości udał się konno w otoczeniu oficerów. W swoich wspomnieniach pisał: „Po mszy św., przy salutach armatnich i odegraniu hymnu polskiego, morska bandera polska wzniosła się na maszt. Dotychczas strażnik wybrzeża, rybak kaszubski, z jedną bronią, wiosłem u boku, oddawał straż w ręce marynarza polskiego. Stojąc pod banderą, oświadczyłem w krótkim przemówieniu, żeśmy wrócili nad morze i że Rzeczpospolita Polska staje się znowu

władczynią na swoim Bałtyku, na znak czego (...) rzucam w morze pierścienie (...). Pamiętam jak potoczył się po tafli lodu, by wnet zniknąć w morzu. Wyrwało się kilku młodych rybaków chcących go uchwycić, a gdy powracali – na moje zapytanie czy chwycili go – odpowiedzieli »nie pan generał, ale będziemy go mieli w Szczecinie«”.

Kazanie wygłosił Kaszuba ks. Józef Wrycza. „Atoli nie zapomnieli Kaszubi, co ich powinnością było wobec całej Polski. Co Homer Kaszubski, Hieronim Derdowski, wyśpiewał: »Czujce tu ze serca tóni, skład nasz Apostołści. Nie ma Kaszeb bez Polonii, a bez Kaszeb Pólsczi! O tem credo narodowem każdy Kaszeba pamiętał” – mówił duchowny, a jego patriotyczna przemowa odbiła się echem na całym Pomorzu i przeszła do historii.

PLIKI DO POBRANIA

[Tablica edukacyjna \(pdf, 16.3 MB\) 07.02.2020 14:00](#)

[Album \(pdf, 17.27 MB\) 07.02.2020 14:00](#)

[Katalog z kartą pracy \(pdf, 9.11 MB\) 07.02.2020 14:00](#)

[Publikacja Pomorscy Ojcowie Niepodległości \(pdf, 20.1 MB\) 07.02.2020 14:00](#)